

Maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset

LLHall 29.09.2025 § 105

Hallitus kuulee vs. maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset ajankohtaisista asioista ja liiton keskeisestä toiminnasta edellisen hallituksen kokouksen jälkeen.

Vs. maakuntajohtaja Hannu Takkula:

Maakuntajohtajan katsaus tuodaan kokoukseen.

Aluesuunnittelu / vs. suunnittelujohtaja Ari Pesonen:

Sakatin vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto on nähtävillä 1.9. – 1.10.2025. Valmisteluaineistoa esiteltiin yleisötilaisuudessa 11.9.2025.

Turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan kuntakierrokset on aikataulutettu loppuvuodelle ja kierros alkaa lokakuussa. Yhteensä kuusi seudullista tapaamista, joissa kartoitetaan kuntien tavoitteita vaihemaakuntakaavalle.

Merialuesuunnittelun vuorovaikutusfoorumit käynnistyvät: 1. kansallinen foorumi Helsingissä 24.9., Pohjoisen suunnittelualan foorumit Oulussa 29.10. ja Vaasassa 30.10., 2. kansallinen foorumi Helsingissä 26.11.

New North hankkeen vierailu ja ohjausryhmän kokous Skellefteåssa 15. – 16.10.2025.

Hallinto ja talous / hallintojohtaja Kirsi Pulkamo:

Lapin liiton hallitus päätti kokouksessaan 10.4.2025 § 47 pyytää Lapin kunnilta palautetta maakuntaliiton toiminnasta sekä tulevista toiminnan painopisteistä. Pyyntö kuntiin lähetettiin 2.7. ja asiasta muistutettiin 3.9. Kyselyyn vastaaminen oli mahdollista 9.9. saakka. Kyselyyn saatiin vastaus 7 kunnasta. Vastaukset huomioidaan Lapin liiton toiminnan suunnittelussa.

Hallinto- ja taloustiimi vieraili 17.-18.9. Kuntamarkkinoilla kuulemassa toimialan ajankohtaisista asioista.

Kehittäminen ja rahoitus / kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl:

Alue- ja rakennepoliitikan ohjelman ohjelmamuutos on toteutumassa, hallintoviranomainen valmistelee muutokseen liittyviä suunnitelmia ja ne on tarkoitus hyväksyä marraskuussa ohjelman seurantakomiteassa. Valtioneuvoston päätöstä ohjelmamuutokselle odotetaan lokakuun puolivälissä, ohjelmanmuutosesitys toimitetaan Euroopan komissiolle ennen vuodenvaihdetta. Ohjelmamuutoksen johdosta Lapin rahoituskehys vuosille 2026-2027 pienenee yli 50% aiemmin suunnitellusta, millä on suuri vaikutus seuraavien vuosien aikana toteutettavien aluekehittämishankkeiden määrään. Lapin liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ELY neuvottelevat ja valmistelevat yhdessä vuoden 2026 rahoituskehysten käsiteltäväksi maakunnan yhteistyöryhmässä ja toimitettavaksi hallintoviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä.

Lapin liitto ja Itä- Lapin kuntayhtymä järjestivät yhdessä Interreg Europe Policy Learning Platformin kanssa Sallassa 3.-4.9. työpajan, jossa etsittiin yhdessä parhaita käytäntöjä itärajan (erityisesti Itä-Lapin) elinvoiman haasteisiin. Tapahtumassa kuultiin asiantuntijoita älykkäästä erikoistumisesta (Dominique Foray, Lausannen yliopisto), Euroopan komission monivuotisen rahoituskehysten ja mahdollisen itärajainstrumentin valmistelusta (Pekka Jounila, DG Regio) sekä kumppaneita Euroopan itärajalta

Finnmarkista Puolaan, ja keskusteltiin yhteisesti jaetuista haasteista ja mahdollisuuksista. Keskusteluiden tuloksina jaettu tietotaito ja kokemukset toivat erinomaisia ideoita ja konkreettisia toimia, joiden avulla työtä Itä-Lapin - ja koko Euroopan itärajan – kehittämisessä tullaan hyödyntämään.

Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) foorumissa Örnköldsvikissä 11.-12.9. käsiteltiin Euroopan komission monivuotisen rahoituskehityksen esitystä eri teemojen näkökulmasta. Vuoden 2026 NSPA Foorumi järjestetään Lapissa syyskaudella. Tarkempaa paikkaa ei ole vielä päätetty.

CPMR työvaliokunta (executive committee) kokous järjestetään Turussa 7.-8.10. Kokouksella käsitellään osallistuvien alueiden ajankohtaisia asioita, Itämeren alueen turvallisuus- ja varautumistilannetta, kuullaan työryhmien tilannekatsaukset sekä muita ajankohtaisia verkoston työskentelyyn liittyviä asioita. Lapin liitosta kokoukseen osallistuu kehittämisjohtaja tiistaina 7.10.

Euroopan alueiden viikko järjestetään Brysselissä perinteisesti lokakuun puolivälissä 13.-16.10. Kehittämisjohtaja osallistuu tapahtumiin 14.-15.10, ohjelmassa sessiot mm. rajat ylittävän taloudellisen ja sosiaalisen yhteistyön vahvistamisesta, rajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen muuttuvassa koheesiopolitiikan tilanteessa, korkean tason tilaisuus Euroopan itärajan alueen tueksi tehtävästä sopimuksesta (pact), koheesiopolitiikan ja tulevaisuuden haasteista sekä korkean tason tilaisuus elinvoimaisista ja muutosjoustavista alueista.

Vaikuttaminen / yhteysjohtaja Heli Knutars:

Eduskunnan sivistysvaliokunta vieraili Inarissa ja Sodankylässä 4.-5.9. Vierailu sisälsi mm. saamelaiskäräjien tapaamisen, tapaamiset kunnan sivistys- ja kulttuuritoimijoiden kanssa, vierailun saamelaismuseossa ja vierailun Sodankylän Geofysiikan observatoriolla. Vierailu oli kaikkiaan onnistunut ja edustajat tyytyväisiä ohjelman antiin.

Lapin tilanne- ja kehityskuvan 2025 laatiminen on käynnistetty. Valmista tulee olla kaksi kuukautta tavallista aikaisemmin eli aineisto toimitetaan Työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun loppuun mennessä.

TEM edellyttää, että vuoden 2026 Aluekehittämiskeskustelut (ALKE -keskustelut) tullaan käymään vähintään neljän maakunnan yhteisinä TEAMS kokouksina. Pohjoisen maakunnat ovat sopineet, että pidetään yhteinen keskustelu. Koordinaatiovastuuta siirtyy Lapin liitolle, koska Lapilla on Itä- Ja Pohjois-Suomen maakuntien puheenjohtajuus ensi vuonna. ALKE-keskustelut käydään maaliskuussa 2026.

Elinvoimakeskuksen (EVK) organisoitumisen myötä tulee muutoksia henkilöstöresursseihin ja ne vaikuttavat huomattavasti esim. suhdannekatsauksen laatimiseen. Käytännössä tämä voi tarkoittaa sitä, että vuoden 2025 suhdannekatsaus laaditaan vain Lappi-tasolla, ei siis seutukuntatarkastelua. Asiasta käydään keskustelu tilaajien kanssa alkutalvesta.

Lappi-sopimus parhaillaan lausunnoilla, lausuntoaikaa 30.9. saakka.

Lappi-brändi 2.0 hanke

Lappi-brändihankkeen syksyn ensimmäinen seutukuntakierros käynnistyi Tornionlaaksossa ja Meri-Lapissa 26.-28.8. Yrittämisestä, kansainvälisyydestä, tulevaisuudesta, uran rakentamisesta ja ylipäätään elämästä Lapissa keskusteltiin yritysvierailuilla Tornionlaakson seutukunnassa Valkeassa, Pelloplastilla, Aavasaksalla ja Aava Skylla sekä Meri-Lapissa Outokummulla, rajaneuvonnassa, Tornionlaakson museossa, Metsä Fibrella, Kemin sisäsatamassa ja taidemuseolla.

Seuraavat seutukuntakierrokset suuntautuvat Tunturi-Lappiin 6.-9.10., Rovaseudulle 20.-22.10., Itä-Lappiin 11.-13.11. ja Pohjois-Lappiin 24.-27.11. Brändin päivittämisen asukaskysely lappilaisille avattiin Lapin kunta- ja aluekehityspäivillä ja se on auki 16.11. saakka. Kysely on tarkoitettu kaikille, jotka asuvat Lapissa tai joilla on side Lappiin.

Lapin luovan alan, taiteen ja kulttuurin kasvuohjelman kumppaniksi valikoitui kilpailutuksen kautta Arctic Factory. Yhteistyö on käynnistetty aloituspalaverilla.

Tulevia tapahtumia

Lapin matkailuparlamentti järjestetään tänä vuonna Oloksella 2.-3.10. Myös Lapin liitto on mukana tapahtuman järjestelyissä ja ohjelmassa.

"Pohjoisen yhteiset voimat" Työllisyys ja elinvoimatapahtuma järjestetään tänä vuonna Oulussa 9.-10.10. Tapahtuman teemana on Tulevaisuuden Pohjoinen. Tapahtumalla vahvistetaan Pohjoisten maakuntien yhteistyötä ja edunvalvontaa. Myös Lapin liitto on mukana tapahtuman järjestelyissä ja rahoituksessa.

Viestintä ja EUROPE DIRECT Lappi / viestintäpäällikkö Jenni Lintula:

Lapin EU-tietopisteen järjestämä meppiwebinaari saa vieraakseen Sebastian Tynkkysen maanantaina 29.9. Teams-linkki löytyy Lapin liiton verkkosivuilta.

Minun EU:ni -valokuvakilpailun tulokset julkistetaan lokakuun alussa. Voittajakuvat ostetaan Lapin materiaalipankkiin ja niistä koottava näyttely tulee kiertämään Lapin kuntien kirjastoissa.

Esitys

Hallituksen puheenjohtaja:

Hallitus merkitsee maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset tiedoksi.

Päätös

Hallitus merkitsi vs. maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset keskustelun jälkeen tiedoksi.